

AKADÁLYMENTESÍTÉS TERVDOKUMENTÁCIÓ

**NYÍRGYULAJ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
4311 NYÍRGYULAJ RÁKÓCZI U. 2..
RÉSZÉRE**

**4311 NYÍRGYULAJ BAJCSI ZSILINSZKY U. 8., 680/2 HRSZ. ALATTI
ÖN-KORMÁNYZATI TULAJDONÚ ÁLTALÁNOS ISKOLA
ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSÉNEK KIVITELEZÉSI**

AZ ÉPÍTETŐ ALÁÍRÁSA:

AKADÁLYMENTESÍTÉS

Az épület körüli környezet kialakítása:

A helyszínrajzon feltüntetettek szerint az épületekhez tartozó parkolók a tervezéssel érintett telek területén valósulnak meg. Összesen 5 db új parkolóállás létesül. Az OTÉK 42. § (3) bekezdés értelmében minden megkezdett 50 db parkolóhelyből egyet akadálymentesen kell kialakítani, ez jelen esetben legalább 1 db akadálymentes parkoló állást jelent, ez a terv szerint biztosított. Az akadálymentesen kialakított parkolót az épületek bejáratához a lehető legközelebb, de közlekedési útvonalon mérve nem távolabb, mint 50 m kell elhelyezni. Az előírásoknak megfelelően a tervlapon az akadálymentes parkoló az épület főbejárata mellett került elhelyezni. A parkolót a következő paraméterek szerint kell kialakítani.

– **Akadálymentes parkoló:** Az akadálymentes parkoló előírt minimális alaprajzi mérete legalább 3,60x5,00 m, ez a terv szerint teljesül. A 3,60 m szélességből 1,5 m a kiszállási zóna, melyet jól láthatóan ferde csíkozással fel kell festeni. A parkolóhely jelölése a burkolatra felfestett, a parkoló zóna úttest felőli egyik sarkában elhelyezett kerekesszékes ábrával és szabványos tábla elhelyezésével történjen. A tábla fej felett, min. 2,20 m szabad belmagassággal vagy szemmagasságban – 1,50 m – a parkoló állással szemközt kerüljön elhelyezésre. Az akadálymentesen kialakított parkoló állás és a bejáratához vezető járda között lehetőleg ne legyen szintkülönbség. Azonban, ha a kivitelezés során ez valamilyen oknál fogva nem oldható meg, akkor 2 cm-nél nagyobb szintkülönbség esetén járdaszegély süllyesztése és rámpaszerűen kialakított max. 8%-os meredekségű lejtő kialakítása kötelező. A lejtő a kiszállási zóna járda felőli végén, a járda vonalában helyezendő el, tehát ne a parkolóhelyből vegyen el területet, szélességi mérete a kiszállási zónával azonos, tehát 1,50 m. A lejtő előtt a járda burkolatában figyelmeztető jelzés elhelyezése szükséges, a járda legalább 1,20 m szabad szélessége a lejtőn túl is biztosítandó. A főbejáratához vezető járda legfeljebb 5 %-os menetirányú emelkedése megengedett. A fenti paraméterek igazolására a tervlapokon szintkották kerültek elhelyezése.

– **Bejárat irányának, helyének jelölése:** Az épületek akadálymentes bejáratához vezető útvonalat a parkolótól és közterületről is jól láthatóan táblával jelezni kell. A táblán a bejárat felé mutató nyíl és kerekesszékes szimbólum jelenjen meg. Az ábraméretet az észlelési távolság függvényében kell megválasztani. (OTÉK 5. számú melléklet. Információközlés, elhelyezés.)

– **Bejáratához vezető járda:** A főbejáratok és az azokhoz vezető járda közötti 15 cm szintkülönbség leküzdése a terv szerint rámpával történik. (Az Orvosi rendelő jelenleg is rendelkezik rámpával, ezért a következőkben leírtak a Védőnői szolgálat kapcsán irányadóak.) Az akadálymentes parkolótól a főbejáratához vezető gyalogos útvonal burkolatának középvonalában burkolati vezetősáv elhelyezése *nem szükséges*, de lehetséges. Kialakítása esetén legalább 30 cm szélességben, az irányváltásoknál, akadályoknál – lépcső, rámpa előtt – legalább 60 cm szélességben burkolati figyelmeztető jelzések elhelyezése szükséges, mely nem csak színében, hanem felületi mintázatában is el kell térjen a vezetősáv elemeitől. A vezetősáv az alapszíntől eltérően, kontrasztos színű és érdesített felületű burkolati elemek elhelyezésével (a hosszanti barázdák magassági mérete max. 5 mm lehet) kerül kialakításra. Amennyiben padok és egyéb utcai tartozékok elhelyezése történik, akkor azokat szigetszerűen, erre kialakított öblökben kell telepíteni, a pihenőterületek kialakításakor figyelembe kell venni a kerekesszékek helyigényét, mely 90x120 cm. A burkolati vezetősávok kivitelezése csak

burkolatkiosztási terv alapján történhet! A burkolat megválasztásakor a nagyelemes, legalább 40x40 cm méretű elemek előnyösebbek, a burkolat felületi egyenetlensége legfeljebb 0,5 cm lehet. Akadálymentes közlekedésre is alkalmas épület körüli járda ajánlott szélessége 1,50 m, mely rövidebb szakaszokon 1,20 m-re csökkenhet, de helyenként a kikerüléshez, irányváltáshoz szükséges 1,50x1,50 m területet biztosítani kell. A járda és egyéb közlekedési útvonal menetirányú lejtése az 5%-ot nem haladhatja meg, keresztirányú lejtése legfeljebb 1,5% lehet. A burkolatban elhelyezett víznyelő rácsok és egyéb elemek maximális lyukmérete a 2x2 cm-t nem haladhatja meg.

Megközelítés:

– **Rámpák:** A rámpa hossza terv szerint összesen 3,00m, a lejtés mértéke 5%. A rámpa 1,20 m szabad szélességi mérete megfelelő. A rámpa kialakításakor a következőket kell figyelembe venni. A rámpa előtti pihenőn – az induló és érkező szinten is – a kerékszékekkel történő mozgáshoz, manőverezéshez legalább 1,50x1,50 m vízszintes szabad területet kell biztosítani, ez a terv szerinti elrendezésben rendelkezésre áll. A rámpa szabad oldalán min. 7,5 cm magas kerékvető szegélyt kell kialakítani vagy 10 cm magasságban a járóvonallal párhuzamosan futó korlátot kell elhelyezni a legurulás megakadályozása végett. A rámpa szabad oldalán kontrasztos színű, az induló és érkező élektől vízszintesen 30-30 cm-es túlnyúlással, 70 és 95 cm magasságban két soros korlát elhelyezése szükséges. A korlátnál a kör keresztmetszet ajánlott, 45-50 mm átmérővel. A rámpák induló és érkező éleit a burkolaton – az élek előtt – elő kell jelezni, min. 60 cm széles kontrasztos színű, érdesített felületű burkolati figyelmeztető jelzősáv elhelyezésével. A rámpa felülete csúszásgátló bordázattal készüljön, az érkező szinten a pihenő burkolatát 1 %-os visszagurulást gátló ellenlejtéssel kell kialakítani. A tervezett rámpa szabadtéren az időjárásnak közvetlenül kitéve kerül kialakításra, téli időben annak csúszásmentesítéséről gondoskodni kell! Amennyiben a rámpa előtt víznyelő rács kerül kialakításra, úgy annak maximális lyukmérete a 2x2 cm-t nem haladhatja meg.

– **Bejárat:** A főbejáratok előtti terasz és az épületek padlószintje között a terv szerint szintkülönbség nincs. A terven feltüntetett 110/210 cm névleges méretű ajtó biztosítja a közlekedést. Az épületek egyszerűsített alaprajzát bemutató dombornyomott kialakítású eligazító tábla elhelyezése szükséges, melyen kerüljön feltüntetésre a helyiségek megnevezése domború és Braille-feliratozásával is és a menekülési útvonalak iránya. Az ajtók színválasztásakor ügyelni kell arra, hogy az ajtókeretek színe a háttérhez képest kontrasztos, jól elkülönülő, az ajtó könnyen észrevehető legyen, alsó részén rugzóna védelemmel ellátva. A kezelőeszközök (kilincsek, csengő, stb.) elhelyezési magassága 90-110 cm között, jól látható színben történjen. Amennyiben a bejárat előtt lábtörlőrács kerül elhelyezésre, akkor az a padlóba süllyesztve, max 2x2 cm lyukmérettel készüljön. A bejáratnál az akadálymentesség nemzetközi jelét jól látható méretben és színben el kell helyezni, ez történhet az elsődlegesen használt ajtószárnyon vagy a kétszárnyú ajtó mellett. Amennyiben az épületbe való bejutáshoz jelzőrendszer – kapucsengő – is kerül kiépítésre, annak kezelőeszközét 90-110 cm között kell elhelyezni, jól látható színben. Kaputelefonos megoldás a siketek, nagyothallók kommunikációját lehetetlenné teszi, ezért ennek alkalmazása kerülendő.

Belső közlekedés:

– **Beltéri ajtók:** Az akadálymentesen használható beltéri ajtók küszöbmentesek. A jelenleg érvényben lévő OTÉK 62.§. 5. bek. értelmében az akadálymentes közlekedésre is alkalmas szabad nyílás mérete 90/190 cm. Az épületben alkalmazandó ajtók névleges nyílásmérete minden esetben biztosítja a 90°-ban kitárt ajtószárny belső síkja

és a szemközti tok belső síkja között minimálisan előírt 90 cm-es szélességet. Két-szárnyú, azonos szárny szélességű ajtók esetében az egyik ajtószárny nyitásával kell az említett szabad belméretet biztosítani, ez ajtótípustól függ, de rendszerint 200 cm névleges szélességi méretű ajtókkal már megvalósítható, ettől kisebb ajtó esetében aszimmetrikus szárny kialakítás javasolt. Aszimmetrikus szárny kialakítás esetén a nagyobb szárny méretével kell az átközlekedéshez szükséges szabad belméretet biztosítani. Az ajtókat minden esetben úgy kell elhelyezni a falban, hogy a megközelítéshez szükséges helyigény biztosított legyen. Ez az ajtó zárszerkezete melletti oldalon nyitásirányban 55 cm, ellentétes irányban 30 cm széles szabad sávot jelent.

A beltéri ajtókat – kivéve az illemhely ajtók – célszerű részben üvegezett kialakítással készíteni, alsó rugzóna védelemmel és kontrasztos kilincsekkel ellátni. A kilincsek elhelyezésénél az akadálymentes elérési magasságokat kell figyelembe venni, ami 90-110 cm közötti magasságot jelent. Az ajtókeretek kontrasztos színezése megoldandó, vagy az ajtókeret színben kontrasztosan eltér a környező falfelülettől és az ajtólaptól is vagy az ajtó és a körülötte lévő falfelület kontrasztosan eltérő színnel készül.

– **Burkolatok, falburkolatok:** A intézményeket látogatók által használt - használható helyiségek padlóburkolata matt felületű, csúszás- és tükröződésmentes. Kerülendő a csillogó felület alkalmazása, mert az káprázáshoz vezet. Falsarkok védelmére élvédő elhelyezése javasolt. A helyiségek padlóburkolatát a falak mentén sötétebb sávval javasolt kialakítani.

A közlekedők burkolatában középen vezetve és az akadálymentesen használható helyiségek és szolgáltatások felé irányítva, az alapszíntől eltérő kontrasztos színben folytonosan kialakított vezetősáv elhelyezése szükséges legalább 30 cm szélességben, a kontrasztos szín mellett eltérő lábbal is jól érzékelhető felülettel, anyaghasználattal, az akadályoknál, irányváltásoknál, figyelmeztető jelzésekkel kiegészítve, az ajtók előtt 60 cm-re megállítva. Amennyiben a közlekedőterekben a padlóstól 30 cm-nél magasabban belógó, a fal síkjától 10 cm-nél jobban kiálló akadályok kerülnek elhelyezésre, úgy azokat jól láthatóan el kell keríteni vagy egyéb módon vakok és gyengénlátók számára is érzékelhetővé kell tenni. A burkolati vezetősávok pontos kialakítására kiviteli terv készül, kivitelezése csak ennek ismeretében történhet. A közlekedők szélességi mérete előírás szerinti, a szabad szélességi méretet a benyíló ajtószárnyak helyenként 60 cm-re csökkenthetik.

Belső helyiségek:

– **Akadálymentes illemhely:** Az illemhelyek alaprajzi mérete 213x240 cm. Ezek a méretek alkalmasak, megfelelő szaniter elrendezés esetén (terv szerint). A továbbiakban az alábbi szempontoknak kell teljesülnie. A WC három irányból – szemből oldalirányból és átlósan – legyen megközelíthető. Ez annyit jelent, hogy a WC berendezés első éle előtt legalább 135 cm hosszú, a WC tér felőli oldalán a felszerelt kapaszkodó mellett 90 cm széles területet legyen szabadon, amely területbe a mosdó sem lóghat bele. Az akadálymentesen használható WC berendezés faltól mért kiállása 70 cm, faltól mért tengelytávolsága 45 cm, ülés magassága a padlószinthez képest 46-48 cm legyen. A mosdó konkáv perem kialakítású, faltól mért kiállása legalább 55 cm, szerelési magassága 86 cm, a mosdó alatt legalább 70 cm magas lábszabad terület biztosítandó használatához a mosdóval szemben legalább 90x120 cm szabad területet kell biztosítani, amibe a WC nem nyúlhat bele. A WC fal felőli oldalán fix, a szabad oldalon felhajtható kapaszkodót kell elhelyezni, mindkettőt a padlóvonalától mérten 75 cm magasságban, a háttérhez képest kontrasztos színben, felhajtott állapotban rögzíthető változatban. A szabad oldalon elhelyezett kapaszkodók tengelye a WC tengelyéhez képest 30 cm távolságban legyen. A mosdó felett dönthető vagy döntötten rögzített tükör kerüljön elhelyezésre az ülő és álló ember méreteihez igazítottan, de hagyomá-

nyos síktükör is megfelelő, ha annak alsó síkja 90 cm, felső síkja legalább 200 cm magasan helyezkedik el. A mosdóhoz forrázásgátlóval ellátott egykaros keverő csaptelep alkalmazandó, szifonkialakítása vagy falba rejtett vagy külső védelemmel ellátott legyen (égési sérülések elkerülésére).

Az ajtólapon kívül az akadálymentesség nemzetközi jelének elhelyezése szükséges, belül belső oldali behúzókar felszerelése ajánlott, a vízszintes szár elhelyezési magassága a padlóvonaltól mérten 90 cm. A helyiségben baleset vagy segítségkérés esetére segélyhívó gomb felszerelése szükséges, melyet padlón fekvő és ülő helyzetből is elérhetővé kell tenni. Ennek egyszerű megoldására két nyomógomb felszerelése javasolt, egyik a padlószinttől mérten 0,25 m, a másik 0,85 m magasságban vagy egy a nyomógombhoz szerelt és az illemhely falán körbevezetett vörös színű jelzőzsinór, ami a földön fekvő is bárhol elérhető és megrántásával vészjelzés adható. A segélyhívó rendszer nyugtázható kivitelen készüljön, és olyan helyiségbe legyen bekötve, ahol állandó személyzet tartózkodik (rendelő - terhesgondozó). A világítási kapcsolók szintén elérhető magasságban 0,90-1,10 m között legyenek felszerelve. A falon a padlóvonaltól mérten 0,90-1,10 m között min. 20cm széles, az alapszintől jól elkülönülő színű sávot kell kialakítani.

Az illemhelyen minden olyan egyéb kiegészítő felszerelése szükséges, ami egy átlagos illemhelyen is megtalálható (kézszárító, papírtörő, szappantartó, ruhatartó fogas max. 120 cm-en, WC-kefe, szemétkosár, stb.) az elérési magasság – 90-110 cm között – figyelembevételével. A WC-papír tartót a fix kapaszkodóra szerelve vagy a WC melletti oldalfalon elérhető magasságban célszerű felszerelni.

– Általános helyiségek:

Berendezési tárgyak megválasztásakor a következő szempontokat érdemes szem előtt tartani. A beépített szekrények előtt min. 1,50x1,50 m szabad terület legyen a megforduláshoz, a szekrényajtókat javasolt tolóajtókkal felszerelni. A szekrényeknél az alsó cca. 70 cm-es szakaszon fiókos (2 v. 3 db) kialakítás javasolt, a szekrényben szükség esetén ki- és lehajtható ruhaakasztó rúd elhelyezése ajánlott. Az akadálymentes elérési magasságot szem előtt tartva a szekrényben elhelyezett ruhafogasok és akasztók max. magassága a padlószinttől mérten 120 cm.

Információs táblák, kezelőszervek:

A parkolót, parkolótól és közterületről az akadálymentes bejáráshoz vezető útvonalat, az akadálymentes bejáratokat táblával jelezni kell. A főbejáratnál jól olvasható betűmérettel az intézmény nevét célszerű feltüntetni. A szélfogóban az épületek egyszerűsített alaprajzát bemutató, dombornyomott kialakítással készülő térképek elhelyezése javasolt, melyen a helyiségek nevei és a menekülési útvonalak fel vannak tüntetve Braille vagy dombornyomott feliratozással is. Braille-feliratozás csak Braille írásszakértő bevonásával készíthető. Az épületen belül jól láthatóan, oldalfalon szemmagasságban vagy a közlekedők mennyezetéről közlekedési irányra merőlegesen max. 2,20 m-ig belógatva legyen kitéve merre találhatók az egyes helyiségek azok megnevezésével, az akadálymentes illemhely, a kijárat, tűzriasztás esetén a menekülési útvonal iránya. A helyiségek nevét táblákon fel kell tüntetni – Braille felirattal is -, a helyiségek Braille-feliratos névtábláit az ajtó kilincs felőli oldalán, 1,20 m magasságban javasolt elhelyezni. (Braille-feliratos tábla soha ne kerüljön ajtóra!)

A képi információk megkönnyítik a tájékozódást, ezért a feliratok mellett piktogramok is alkalmazhatók. Ezek mérete minimum 15 x 15 cm legyen. Néhány egyszerű és közérthető piktogram-példaként:

A feliratozásnál alkalmazott betűméreteket az észlelési távolság függvényében kell megválasztani, a helyiségek neve és egyéb feliratozás kontrasztos színnel készüljön (pl. kék alapon sárga vagy fehér felirat)

Az indukciós hurokkal ellátott helyiségeket az indukciós hurokra utaló nemzetközi jelzéssel kell kitáblázni.

Az épületen belül elhelyezett kapcsolók, kezelőpanelek (kilincsek, kapcsolók, vészjelzők stb.) járóvonalától mért akadálymentes elérési magassága 0,90-1,10 m között legyen, színük kontrasztos, a háttértől jól elkülönülő.

Tűzriasztás esetére a halláskárosultak igényeihez igazodva a hangjelzést célszerű fényjelzéssel is kiegészíteni, a menekülési útvonalat füstben is érzékelhetően meg kell világítani (foszforeszkáló táblák)

További információs eszközök:

A hallókészüléket használó nagyothallók részére javasolt egy-egy FM rendszerű indukciós készülék beszerzése is, mely szükség esetén az azt igénylő személy rendelkezésére bocsátható.

Amennyiben az intézmény rendelkezik internetes honlappal, úgy javasolt a honlap és az azon megtalálható információ akadálymentesítése a W3C ajánlásainak betartásával.

Az intézmény által kiadott tájékoztató/információs anyagokat célszerű egyszerű, könnyen érthető nyelven is megjelentetni.

Gépészeti rendszer kiegészítése:

A belső helyzetű helyiségek szellőztetése a világítás kapcsolóra kötött, késleltetett kikapcsolással működő ventilátorokkal oldandó meg.

Nyíregyháza, 2017. december hó

Nagy Zoltán
tervező